

Για ποιο λόγο θα έπρεπε η οικογενειακή θεραπεία να λάβει υπόψη τις αρχές του Zen Βουδισμού;

Phoebe Prosky

Κλινική Κοινωνική Λειτουργός Ψυχικής Υγείας, Maine, ΗΠΑ

«Η συμπόνια είναι στην ουσία η αναγνώριση ότι οι πάντες και τα πάντα αποτελούν μια αντανάκλαση όλων των υπολοίπων» (Mingyur Rinpoche 2007, p. 174).

Στην εργασία αυτή θα αναλύσουμε τη λογική της άντλησης από τη Ζεν σκέψη με σκοπό την εξέλιξη του τομέα της οικογενειακής θεραπείας και θα συζητήσουμε τις συνηχήσεις μεταξύ των δυο αυτών πεδίων γνώσης ως προς τη θεωρία, τη πράξη και τους τρόπους με τους οποίους η Ζεν σκέψη επεκτείνει την τρέχουσα συστημική κατανόηση.

Η κατά ανάγκη συστημική φύση της οικογενειακής θεραπείας συνηχεί με τη βαθιά αίσθηση της αλληλοσύνδεσης που εμπεριέχεται στη Ζεν Βουδιστική σκέψη. Σε πολλά σημεία, αυτοί οι δυο ασυνήθιστοι σύμμαχοι αλληλο-ενισχύουν ο ένας τα ευρήματα του άλλου. Ωστόσο, υπάρχει και κάτι παραπάνω. Διότι το σκεπτικό Ζεν εκτείνεται πέραν των παρόντων παραλληλισμών με την οικογενειακή θεραπεία κατά μήκη που ανοίγουν το δρόμο για την εξάπλωση της συστημικής σκέψης σε μια νέα διάσταση – μια διάσταση που περικλείει τη φύση της συνειδητότητας του θεραπευτή και του πελάτη παρομοίως – μια διάσταση που ενσωματώνει την κατάσταση της συμπόνιας, που απορρέει απευθείας από την ιδέα της αλληλοσύνδεσης.

Τι είναι η διάγνωση;

Περί «αυτισμού» στη θεραπεία ζευγαριών.

Lieven Migerode

Κλινικός Ψυχολόγος, Θεραπευτής Ζευγαριών και Οικογένειας

Κέντρο για Θεραπεία Ζευγαριών, Οικογένειας και Σεξουαλικών Θεμάτων

Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο, Leuven.

Οι θεραπευτές έρχονται αντιμέτωποι με την επιρροή που οι διαγνώσεις ασκούν στην οργάνωση νοήματος. Το άρθρο αυτό μιλά για τις διαγνώσεις ως κοινωνική κατασκευή. Ειδική προσοχή δίδεται στη διάγνωση της Διαταραχής Αυτιστικού Φάσματος. Η κοινωνική κατασκευή του νοήματος και του ρόλου της κοινότητας σε αυτή, προσφέρουν ένα πλαίσιο για τη κατανόηση της ισχύος μιας «διάγνωσης» στην οργάνωση νοήματος στη θεραπεία. Ο κεντρικός ρόλος της κοινότητας προωθείται με δυο τρόπους. Αφ'ενός, ως γλωσσολογική κοινότητα, μια κοινότητα στην οποία το νόημα ζει και ευδοκμεί. Αφ'ετέρου, μια κοινότητα θεωρείται ως η ομάδα στην οποία ανήκει κάποιος. Μια διάγνωση μπορεί να προσφέρει σε αυτούς που έχουν αποκλεισθεί έναν τρόπο να ανήκουν. Αυτή η αντίληψη της διάγνωσης επιτρέπει περισσότερη ελευθερία στη δημιουργία εναλλακτικού νοήματος μέσα στη θεραπεία, π.χ. στη θεραπεία ζευγαριών. Η ίδια ιστορία λέγεται δυο φορές: μέρη ενός μεταλόγου συνδυάζονται με το κανονικό κείμενο.

Ρευστή Ηθική (Liquid Ethics) – η ψυχοθεραπεία σε μια εποχή αβεβαιότητας

Zygmunt Bauman, ¹Paolo Bertrando², και Helga Hanks³.

1. Επίτιμος Καθηγητής Κοινωνιολογίας, Πανεπιστήμιο του Leeds, Αγγλία
2. Διευθυντής, Episteme Centre, Τορίνο, Ιταλία
3. Σύμβουλος, Κλινική Ψυχολόγος και Συστημική Θεραπεύτρια, Leeds, Αγγλία

Οι αλλαγές της κοινωνίας με το πέρασμα του χρόνου και μέσα στον 20^ο και 21^ο αιώνα υπήρξαν ουσιαστικές. Η συνέντευξη με τον Bauman εξετάζει συγκεκριμένα θέματα που σχετίζονται με δεοντολογικούς προβληματισμούς του ψυχοθεραπευτή, που εργάζεται στον 21^ο αιώνα.

Ο Καθηγητής Zygmunt Bauman, ένας διαπρεπής Κοινωνιολόγος, συμφώνησε να παραχωρήσει συνέντευξη στους Paolo Bertrando και Helga Hanks στις αρχές του 2009. Το θέμα της συνέντευξης ήταν επικεντρωμένο στη θέση του Bauman για την ψυχοθεραπεία και ιδιαίτερα στις αντιλήψεις του για ‘την ηθική της ψυχοθεραπείας’. Αναλογίστηκε τι θα απασχολούσε τους πελάτες που έρχονται σήμερα για θεραπεία και πώς οι γενιές έπειτα από τον 2^ο Παγκόσμιο Πόλεμο μπορούν να ενταχθούν σε αρκετά ευδιάκριτες ομάδες. Αυτό εξελίχθηκε σε κεντρικό θέμα της συνέντευξης όπου η θεωρία του Bauman για αυτό που εκείνος αποκαλεί ‘Ρευστοί Καιροί – ζώντας σε μια εποχή αβεβαιότητας’ – μας έδωσε την ιδέα να του θέσουμε την ερώτηση για την ψυχοθεραπεία και το ρόλο της στην κοινωνία σήμερα.

Η παρουσίαση αυτής της συνέντευξης αποτέλεσε την εισαγωγή για το διεθνές συνέδριο *Psychotherapy as Ethics: Postmodern Responsibility in Clinical Practice* (Ψυχοθεραπεία ως ηθική: μεταμοντέρνα ευθύνη στην κλινική πράξη), με χορηγό το κέντρο *Episteme* (Centro di Psicoterapia Sistemica), Τορίνο, Ιταλία, Οκτώβριος, 2009.

Μεταμοντέρνα ψυχοθεραπευτική δεοντολογία:

η ευθύνη της σχέσης στην πράξη

Sheila McNamee, Ph.D.

Τμήμα Επικοινωνίας, Πανεπιστήμιο του New Hampshire, ΗΠΑ

Είναι ξεκάθαρο πως η δεοντολογία δεν μπορεί να διατυπωθεί. (Wittgenstein).

Ο τομέας της ψυχοθεραπείας (όπως και οι περισσότεροι επαγγελματικοί τομείς) έχει επιβαρυνθεί με μια έγνοια για δεοντολογική δράση, όπου η «δεοντολογική δράση σε γενικές γραμμές αναφέρεται στο να «πράττεται το σωστό». Ωστόσο, όταν λειτουργούμε σύμφωνα με μια μεταμοντέρνα ευαισθητοποίηση - σε έναν κόσμο που αγκαλιάζει την αβεβαιότητα εν αντιθέσει με τη βεβαιότητα, την αλλαγή έναντι της σταθερότητας και τοπικές/ιστορικές/πολιτιστικές συγκυρίες έναντι παγκοσμίων κανόνων - απαιτείται μια εντελώς διαφορετική εστίαση της προσοχής μας για την απάντηση στην ερώτηση του τι μετρά ως δεοντολογική δράση.

Παραδοσιακά, η αντίληψη ήταν ότι μπορούμε να κρίνουμε τα άτομα και τις δράσεις τους, κάνοντας κατ'αυτόν τον τρόπο, εκτιμήσεις για την καταλληλότητα ή την ηθική ποιότητα των δράσεων αυτών. Κατά τη παραδοσιακή κατεύθυνση, τα κριτήρια ηθικής δράσης θεωρούνται πως στηρίζονται εμπειρικά και εφαρμόζονται σε κάθε πλαίσιο. Στον μεταμοντερνισμό ωστόσο, μετατοπίζουμε την εστίαση μας με δυο σημαντικούς τρόπους: (1) πέραν από την πίστη πως θα μπορούσε να υπάρχει μια, ομοιόμορφη ομάδα κριτηρίων για την εκτίμηση της ηθικότητας μιας οποιασδήποτε πράξης και (2) πέραν από την επικέντρωση στα άτομα και τις πράξεις τους, στην επικέντρωση στις *διεργασίες σχετίζεσθαι*. Αυτές οι μετατοπίσεις απαιτούν να προσεγγίσουμε το ζήτημα της ηθικής πράξης με έναν ριζικά διαφορετικό τρόπο.

Μαθήματα ψυχοθεραπευτικής ηθικής

από την έρευνα

Peter Stratton

Καθηγητής Οικογενειακής Θεραπείας,

Πανεπιστήμιο Leeds, Αγγλία

Η έρευνα είναι ένας πλούσιος, και για κάποιους θεραπευτές ξένος, πολιτισμός. Όπως και με άλλους πολιτισμούς, μπορούμε να την σεβαστούμε και να μάθουμε από αυτήν. Συγκεκριμένα, η έρευνα έχει δώσει ουσιαστική προσοχή στην δεοντολογική πράξη κατά τη διάρκεια πολλών δεκαετιών. Η ενασχόληση με τον κόσμο της έρευνας θεωρείται ηθική προϋπόθεση για τους θεραπευτές, όπως και στρατηγικά απαραίτητη για τον ηθικό σκοπό στη διατήρηση της ψυχοθεραπείας διαθέσιμης για αυτούς που τη χρειάζονται.

Εξετάζονται δυο διαστάσεις ηθικής μάθησης από την έρευνα. Η πρώτη αφορά την ερώτηση σε ποιο βαθμό απαιτεί η ηθική πράξη τη γνώση για το αν η θεραπεία είναι αποτελεσματική, άχρηστη ή ενεργώς βλαβερή. Η έρευνα μπορεί να παρέχει πληροφορίες σχετικά με την αποτελεσματικότητα ορισμένων διαστάσεων της θεραπείας. Ειδικότερα, μπορεί να δείξει πότε μια διάσταση της θεραπείας είναι μη-αποτελεσματική ή επιβλαβής και επομένως ανήθικη η συνέχισή της. Δεύτερον, με μια ευρύτερη έννοια, οι θεραπευτές μπορούν να μάθουν από τον τρόπο που οι ερευνητές έχουν διαχειριστεί διάφορα θέματα δεοντολογίας. Συνήθη δεοντολογικά θέματα που λαμβάνονται υπόψη στην έρευνα, εξετάζονται σχετικά με το που θα μπορούσαν να έχουν επιρροή στην θεραπευτική ηθική. Τέλος, η εξέταση της δεοντολογίας της θεραπείας που εξελίχθηκε μέσα από την οπτική της δεοντολογίας της έρευνας, χρησιμοποιείται για να προτείνει τρόπους που η σύζευξη των κόσμων της συστημικής θεραπείας και της έρευνας θα μπορούσε να είναι αμοιβαία ωφέλιμη.

Ηθική Θεραπεία:

μια πρόταση για τη μεταμοντέρνα εποχή

Marco Bianciardi και Paolo Bertrando**

* Διευθυντής Εκπαίδευσης, Episteme Centre, Τορίνο, Ιταλία

** Διευθυντής, Episteme Centre, Τορίνο, Ιταλία

Αυτό το άρθρο διαπραγματεύεται το πρόβλημα της ηθικής ευθύνης στην ψυχοθεραπεία. Κάθε θεραπευτής σήμερα, πρέπει συνειδητά να αποβάλλει την αυταπάτη της ικανότητας να μπορεί να δικαιολογήσει αντικειμενικά τις επιλογές του κατά τη διάρκεια της κλινικής του πράξης· αυτό δεν συνεπάγεται εγκατάλειψη της ηθικής ευθύνης στην επαγγελματική δράση αλλά, αντιθέτως, συνεπάγεται ανάληψη πλήρους ευθύνης ως προς οτιδήποτε ενδέχεται να γίνει στην θεραπευτική διαδικασία. Πιστεύουμε ότι η κλινική ευθύνη σήμερα, δεν πρέπει να γίνεται αντιληπτή στο πλαίσιο της κλασσικής λογικής. Η ευθύνη του σύγχρονου θεραπευτή θα πρέπει να θεωρείται ευθύνη δεύτερης κυβερνητικής. Η ανάληψη τέτοιας ευθύνης σημαίνει να αποκτήσει κανείς την ικανότητα, μέσω λειτουργιών δεύτερης κυβερνητικής., να παρακολουθεί τη σχέση στην οποία είναι ενσωματωμένος .